Síntesi cronològica de la història de Ponts, des de la Prehistòria fins al 1978

Pròleg

Amb l'objectiu de fer una pretesa **Història Gràfica de Ponts**, m'adonava de que es tractava d'un projecte pràcticament irrealitzable, nogensmenys perquè, a Ponts, no hi havia un arxiu gràfic d'on poder extreure'n la matèria per tal de confeccionar-lo... però amb l'objectiu d'omplir aquest buit, des de *Portaveu* posàrem fil a l'agulla i a hores d'ara, la vila ja disposa de l'**Arxiu Gràfic de Ponts**, les imatges del qual esdevingueren l'eina cabdal per l'elaboració dels tres DVD's "**Esbós per a la Història Gràfica de Ponts" (des de la Prehistòria fins a 1900, des de 1901 fins a 1950 i de 1951 fins a 1977)**, així com el llibre **"*Portaveu*, 30 anys de servei al Segre Mitjà"**, o l'opuscle **"Inventari de postals pontsicanes (1895-1935)".**

Ara presentem aquesta nova aportació de l'Arxiu, la **"Síntesi cronològica de la història de Ponts. Des de la Prehistòria fins al 1978",** l'any que va nèixer *Portaveu*, publicació mitjançant la qual es pot seguir el dia a dia de la nostra història.

Sortosament, a hores d'ara, l'arxiu ja té un patrimoni d'imatges formidable, que confiem poder ampliar gràcies al potencial humà del que disposa *Portaveu*, que desinteressadament i mogut per la seva estima envers la vila, s'ha compromès en portar a terme la feixuga tasca de continuar recollint en instantànies el que passa a Ponts, al mateix temps que cercant, recopilant, catalogant i digitalitzant tot el material de temps passats que se'ns posi a l'abast, que pretenem preservant-lo de l'inexorable pas del temps...

Jordi Vidal i Sordé

Síntesi cronològica de la història de Ponts, des de la Prehistòria fins al 1978

Prehistòria i Edat Antiga

Durant l'Eocenni Superior es formà la geografia i paisatge del que ara anomenem Ponts, i per les característiques intrínseques que té, és fàcil pensar que aquests atractius paratges ja foren habitats des de temps immemorials pels primers humans, malgrat això –documentalment– no és fins l'Edat del Bronze que podem donar notícies del pas de home per la nostra comarca.

Edat del bronze.- L'existència del dòlmen de Sols de Riu, ja indica la presència per les nostres contrades de pobladors transhumants –dedicats a tasques pastorívoles–, 2.500 anys aC.

Així mateix, a la Cova del Segre, a Vilaplana, s'han trobat indicis que demostren fou habitada entre 2500 i 200 anys aC.

Cal dir també que entre el Calcolític i l'Edat de Bronze antic, pels gravats trobats a Mas d'en Olives se sap de l'existència d'un santuari religiós en aquell indret. Això passava 1800 anys aC.

Època hallstàttica o de les primeres comunitats amb ferro.- Durant aquest període (cap a l'any 700 aC.) ja hi havia un assentament humà –amb caràcter estable– a Ponts, concretament a l'indret de la Roca del Call.

Edat de ferro.- Cap al segle III aC, sabem que hi havia pobladors ibèrics al Castell.

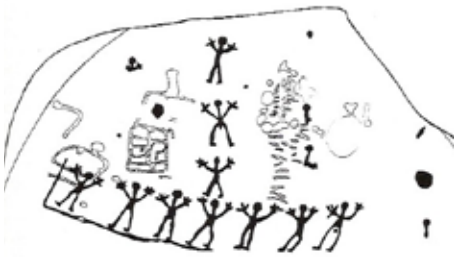

218 aC.- Hanníbal passà per Ponts camí d'Itàlia, no sense haver de vèncer resistència dels llavors pobladors de les vores del Segre, els andosins i els airenosis.

Entre 20 anys aC. i deu després, també al Castell, durant l'època romana en temps de l'emperador August, s'hi construí una fortificació militar per a el control del territori.

Edat Mitjana

888 i 890.- Durant el decurs d'aquests anys tingué lloc la dotació de l'església del monestir de Santa Maria de Ripoll, al qual donaven, en la Marca, l'església de Santa Maria, situada en l'alou de Ponts i de Gualter. El comte Guifré colonitzà la zona on la majoria dels cristians i mossàrabs que hi havia, procedien d'al-Läridï (Lleida).

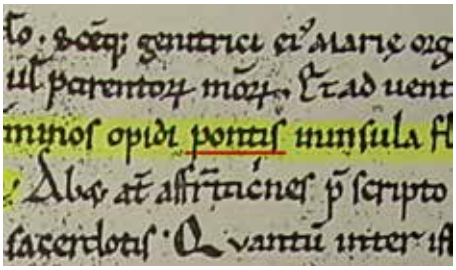

909.- Muhammad al Tàwil, reietó d'Osca, emprengué una ràtzia per la frontera, conquerint els castells i llocs d'Oliola, Ponts i Alguaire.

1069.- El dia 4 de juny el comte d'Urgell, Ermengol IV, donà l'alou de Ponts al monestir de Ripoll per tal que hi establís una comunitat monacal. Al llarg del segle XI s'instal·laren a Ponts pagesos provinents de la serra del Cadí i de la vall de Lord.

1228.- Durant el mes de novembre, la comtessa Aurembiaix, filla del comte

d'Urgell i de la comtessa de Subirats, amb l'ajut de dos capitans de l'exèrcit del rei Jaume I, recuperà la possessió del castell i lloc de Ponts, en poder de Ramon Folc de Cardona.

1234.- Encapçalats per Ponç de Cabrera, diversos nobles catalans i aragonesos, entre els que hi havia Arnald de Castellbó i el comte de Foix, es confederaren per tal de plantar-li cara al rei Jaume I. Aquests decidiren esperar les tropes del rei al castell de Ponts, una de les fortaleses més importants de totes aquestes contrades en aquella època.

Jaume I, posà setge al castell, on. tot i la gran resistència dels seus defensors, hagueren de claudicar davant l'exèrcit reial.

1280.- Després d'una nova insubordinació dels seus vassalls, el rei Pere II el Gran, que havia reclutat un formidable exèrcit compost de 100.000 peons i 300 cavalls, emprengué una campanya en contra d'ells. Entre altres indrets, reconquerí la vila i castell de Ponts, cedint-li la jurisdicció a Guillem Moliner.

1282.- Un dels episodis de les lluites que mantingueren els barons amb el monarca se situa a Montmagastre, on estaven fortificats Guillem d'Almenara, Berenguer de Montsonís i altres nobles urgellencs. Com que era de difícil accés. calgué que el primogènit del rei, l'infant don Alfons d'Aragó, es traslladés al castell de Ponts, on establí el quarter general –entre març i abril d'aquell any– i des d'on prepararà l'assalt.

1284.- El 29 d'agost, amb motiu de la guerra declarada pel comte Hug Roger III de Pallars i la seva esposa Caterina Albert, senyora de Ponts, contra el reu Ferran II d'Aragó, l'agutzil reial Franci Oliver va rebre les claus del portal del castell de Ponts de mans de mossèn Pinell, castlà de Ponts. La jurisdicció del castell i de la vila passaren a mans del comte Joan Ramon Folc de Cardona, aliat del rei Ferran II.

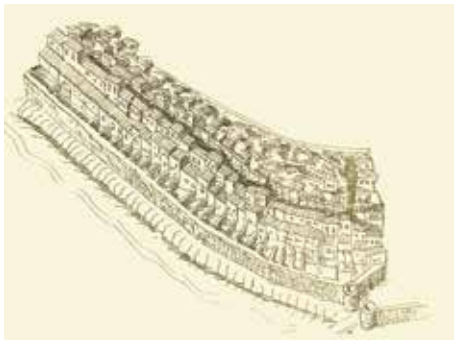

1328.- Alfons III el Magnànim, comte d'Urgell i llavors ja rei de Catalunya i Aragó, concedí llicència a Ramon Portell, de la vila de Ponts, per fabricar pugeses, és a dir, moneda de diner d'àmbit local.

1362.- Arnau Pintor manifestà en l'època datada el 25 de juny haver rebut dels canonges de Sant Pere de Ponts 15 lliures barceloneses de les 35 que havien estipulat de pagar-li per a la confecció d'un retaule destinat a l'església.

1378.- Al cens del municipi, a Ponts hi havia empadronats 260 habitants.

1484.- Trobant-se Ferran el Catòlic en guerra amb el comte de Pallars i el rei de França, encomanà la custòdia del castell de Ponts al cavaller Rodrigo de Bobadilla, qui obeïa al comte de Cardona i que maldà per aconseguir la baronia de Ponts, arrabassada a la família Albert.

1553.- Al cens del municipi, a Ponts hi havia empadronats 556 habitants.

1619.- En una concòrdia establerta entre els paers de la vila de Ponts i el síndic del Capítol de Solsona, el dia 22 de juny, s'acordà la construcció d'una barcassa de sirga per tal de passar el riu des de Ponts fins a Gualter.

1628.- Els habitants de Ponts, patrocinats pel canonge Pau Claris, van perdre el plet de lluïció contra el senyor, el comte Dalmau III de Queralt i de Codina, segon comte de Santa Coloma i baró de Ponts, que efectuà represàlies. El Consell General de la Vila decidí que els habitants de

Ponts se separessin de l'obediència del comte i s'incorporaren a la Generalitat i a la Corona d'Aragó.

1643.- En un document datat a París, el mes de juliol, el rei Lluís XIII, manifestà una especial predilecció per la vila de Ponts, a qui va oferir-li la seva regia protecció, declarant-la *vila regia amb mer i mixte imperi*. També aquell any finalitzà la construcció de la Casa de la Vila.

1646.- El dia 10 de novembre, durant la guerra dels Segadors i, després de quatre dies de setge, l'exèrcit de Diego Felipe de Guzmán, marquès de Leganés, enviat per Felip IV, s'apoderà de Ponts. La vila fou presa per assalt i seixanta miquelets, que s'hi havien fortificat, van ser passat a ganivet.

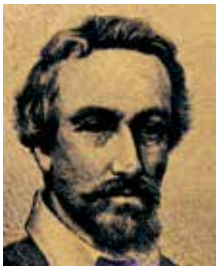

1648.- El 27 de Setembre, Felip IV elevà la Baronia de Ponts a la categoria de Marquesat i el primer marqués de Ponts fou Lluís (Dalmau IV) de Queralt i d'Alagó, fill del comte Dalmau (III) de Queralt i virrei de Catalunya.

1708.- En plena Guerra de Successió, durant una de les ofensives borbòniques, el 13 d'agost, entrà a Ponts una columna militar imperial formada per mercenaris alemanys i miquelets catalans, defensors de la causa de l'arxiduc Carles, després de vèncer la resistència dels defensors de la vila. Davant la imminència de l'arribada d'una força de l'exèrcit borbònic, comandada pel marquès de la Vergne, les tropes de l'arxiduc incendiaren la població.

1716.- Segons el Reial Cadastre, imposat per decret de nova planta, a Ponts i al seu terme, hi havia empadronats 1.060 habitants. En aquella època uns dels personatges pontsicans més remarcables foren el doctor Antoni Monravà i el canonge Pere Salses.

1720.- El marqués de Castelrodrigo, llavors capità general de l'exèrcit i del Principat de Catalunya, va condemnar a mort els components d'una partida de miquelets, que eren de Ponts i rodalies. L'execució de cinc homes, que foren penjats, tingué lloc a la plaça Planell.

1772.- Com a conseqüència de la riuada ocorreguda durant la primavera, el 3 d'agost s'inicià la reconstrucció de la resclosa de la Peixera i de la sèquia de l'horta.

1797.- Finalitzen les obres del retaule del Roser de l'església de Santa Maria de Ponts.

1808.- Cap als voltants d'aquest any, la vila de Ponts fou novament saquejada i incendiada pels napoleònics. Fou llavors quan sorgí una autèntica heroïna pontsicana, Francesca Artigues, de qui es recorda el seu valerós comportament a les ciutats de Girona, Tortosa i Tarragona durant la guerra del francès.

1810.- El 31 de maig, amb motiu de l'ofensiva contra les forces espanyoles del general Campoverde, una divisió de l'exèrcit francès procedent de Cervera, composta d'uns 5.000 homes i 500 cavalls i comandada pel general napoleònic Jacques Étienne Macdonald, governador general de Catalunya, entrà a la vila, que fou saquejada.

1822.- Durant la darrera setmana de maig, les autoanomenades "Bandes de la Fe", partides absolutistes armades encapçalades per Joan Romagosa, Francesc Badals (a) "Ramonillo" i Antonio Marañón (a) "el trapense", formades per uns 2.400 homes, s'aplegaren a Ponts per tal d'organitzar-se i dirigir-se cap a la Seu d'Urgell per tal d'ajudar a establir el govern provisional de la "Regència d'Urgell". Per temor a la repressió d'aquestes bandes, les autoritats locals van haver de fugir precipitadament de la vila i cercar refugi temporal a Plandogau i a la Força.

1834.- El 3 d'octubre s'aproparen a la vila les forces carlistes, les quals entaularen una renyida acció amb la guarnició de la Milícia Nacional.
Durant la primera guerra carlina, que durà set anys, la vila de Ponts patí les conseqüències del brutal enfrontament. Una de les batalles més sagnants de la confrontació tingué lloc ben a prop de Castellnou de Bassella, a l'indret del Perotillo, on el general carlí Josep Jiménez de Torres s'enfrontà a les tropes lliberals, encapçalades pels generals Aspiroz i Sebastián.

1835.- En el mes de maig, hi hagué escaramusses entre les forces isabelines, integrades pel Primer Regiment de Caçadors del Rei, reforçat amb milicians "nacionals" urbans de la comarca i una columna carlina que s'havia fortificat a la Serra del Castellà. Hi hagué moltes baixes i dies després van ser afusellats Pere Castellà Rubió i Pere Jou Oriol.
El dia 10 d'octubre, els generals cristins Pere Maria de Pastors i Antoni Gurrea es reuniren a Ponts per tal d'organitzar un pla d'operacions contra les partides carlines que transitaven per les comarques de Catalunya interior. Pastors perseguí les partides de Bartomeu Porredon (Ros d'Eroles), d'Anton Borges, de Marià d'Orteu i d'altres, mentre que Gurrea comandà la Divisió Expedicionària.

1839.- Durant el decurs de la primera guerra carlina, el 16 de març. seguint les ordre del general Charles d'Espagnac, anomenat comte d'Espanya, un contingent d'uns 5.000 soldats carlins, integrats en la Primera Divisió d'Avantguarda, sota el comandament dels brigades José Pérez Dávila i Joan Cavalleria, prengué per assalt el nucli urbà de la vila a primeres hores de la matinada. Acte seguit, s'emprengué el saqueig i incendi de molts habitatges de la població. La guarnició local, es retirà i continuà a l'interior de l'església parroquial on es féu forta al campanar.
El matí de l'endemà dia 17, els vingué a rescatar una columna de l'exèrcit lliberal, comandada pel coronel Juan Villalonga. Mentrestant, les tropes carlines es retiraren momentàniament cap al cim de la muntanya de Sant Pere. A la tarda però, feren una segona entrada a la vila i calaren foc al campanar i a l'església que havia servit de refugi als defensors. De les 300 cases que hi havia a la població només en quedaren 150 dempeus. L'església gòtica de Sta. Maria, del segle XIV, quedà totalment destruïda, exceptuant-ne el retaule del Roser, que fou protegit pels veïns, que tenien la verge que el presideix com a patrona, aquella mateixa diada de març, la col·legiata de Sant Pere de Ponts fou expugnada i incendiada.

1842.- Al cens del municipi de Ponts, hi havia empadronats 740 habitants.

1848.- El 21 d'octubre, el general carlí Ramon Cabrera i Grinyó, entrà a la vila per tal d'avituallar-se i recaptar impostos, al front d'una columna integrada per les partides dels capitostos Andreu Torres "El Coronel" i per el "Caragolet", composta d'uns 600 homes i 20 cavalls.

1853.- Durant el mes de maig hi hagué una gran inundació, l'horta semblava un llac i el riu Segre anejà la sèquia molinal.
En aquell any començaren les obres del Canal d'Urgell, projectat per Domènec i Cardenal. L'empresa no era fàcil, ja que es tractava de canalitzar 144 quilòmetres amb aigua del Segre.

1854.- Es declarà una epidèmia de col·lera.

1855.- Entre els dies 27 i 29 d'agost, el general Francisco de P. Bellido, governador militar de Lleida, s'instal·là a Ponts per dirigir les cinc columnes amb objectiu de perseguir la partida de Josep Borges (Borgetes) i del seu ajudant, el pontsicà Jaume Llaudet i Tugues. A tal efecte, ordenà la mobilització

de la Milícia Nacional de tots els pobles de la comarca, formant una nova columna integrada per la 1a companyia del Regiment de Vitòria, un esquadró de cavalleria, 35 guàrdies civils i 100 milicians nacionals.
El 19 d'octubre, a les acaballes de la guerra dels Matiners, des del seu quarter general situat a Ponts, el general de brigada Diego de los Rios, nou governador militar de Lleida, manà difondre per les poblacions de la comarca una proclama contra les partides carlines que transitaven pel país.

1860.- Es conclogué la construcció del túnel de Montclar del Canal d'Urgell, on hi treballaren 4.681 peons. Dos anys més tard ja es començaren a regar les primeres terres gràcies a la construcció d'aquesta impressionant obra d'enginyeria.

1866.- S'inaugurà la carretera de Ponts a Lleida.
Finalitzà la reconstrucció del campanar adossat a la façana de l'església de Santa Maria.

1873.- Provinents de Sanaüja, l'infant Alfonso Carlos de Borbón i la seva esposa la princesa Maria de las Nieves de Braganza –juntament amb el general Rafael Tristany, comandant general de l'exèrcit carlí a Catalunya– s'aturaren unes hores a la vila per reposar, proveint-se de vitualles i cobrar impostos. Els acompanyava una nodrida columna.
El 21 de desembre, el general Rafael Tristany tornà a entrar a Ponts i manà que fos destruïda la documentació del registre civil municipal i la del Jutjat de Pau.

1885.- S'instal·la el primer telègraf a Ponts.

1887.- Al cens del municipi de Ponts hi havia empadronats 1.883 habitants.

1888.- S'inaugurà la carretera Ponts-Calaf.

1896.- Finalitzà la construcció de la carretera que va des de Ponts a la Seu d'Urgell.

1899.- El 21 d'agost es produí una gran inundació a la vila, provocada pel desbordament del Torrent de Valldans. L'aigua assolí l'altura d'1 metre al Planell.

1900.- L'Ajuntament s'inscriví al registre d'Aprofitament d'Aigües Públiques. Des de temps immemorials, els veïns de la vila es beneficiaven de l'aigua per a l'abastament de la localitat i per al rec de l'horta, traspassant les aigües del Segre cap a la sèquia.

El dia 31 de març arribà a Ponts el primer cotxe de línia regular, que procedia de Lleida. Era un vehicle francès de la casa De Dion Bouton.
L'epidèmia de la fil·loxera arribà a la contrada de Ponts i matà tots els ceps de les vinyes del terme.
El 23 de desembre, s'aprovà el projecte de l'arquitecte Celestí Campmany, d'alineació de carrers i urbanització dels terrenys contigus al torrent de Valldans, sobrants de la via pública a conseqüència d'haver-se canalitzat.

1901.- El dia 16 de febrer l'Ajuntament aprovà donar una subvenció de cinquanta pessetes per a l'elaboració del Ranxo d'aquell any.
Per part de les autoritats locals s'encomanà, a un enginyer Hermenegild Gorria un plànol de la sèquia de l'horta, en el qual hom havia d'assenyalar-ne els aprofitaments.

1902.- Durant el mes de maig el consistori envià un telegrama de felicitació al rei Alfons XIII, amb motiu de la seva jura com a monarca espanyol i com a prova de la seva lleial adhesió a les institucions vigents.
El dia 29 de juny, com a conseqüència del gran cabal que duia el Segre i de l'aigua que hi havia embassada al Canal, s'inundà l'horta. Les destrosses produïdes recordaren la segrada de 1853, tot i que l'avinguda del riu no tingué la mateixa intensitat.

1905.- El rector de la Universitat de Barcelona autoritzà l'obertura, a Ponts, d'una escola per a nens, –particular–, que hauria de regentar Ignasi Jové Jordana.

1906.- El dia 20 de maig el Comandant General dels Sometents visità la població i passà revista als sometenistes de Ponts, a la Plaça del Planell.

S'establí a Ponts l'Escola Graduada dels Germans de les Escoles Cristianes, que fou patrocinada per mossèn Nicolau Augé amb la col·laboració del bisbe Laguarda i del germà Leandris, visitador de Tolosa de Llenguadoc.

1907.- El 12 d'octubre es produïren greus inundacions al poble, a causa del desbordament del riu Llobregós, que va créixer més de 8 metres sobre el seu nivell normal. El pont sobre el riu quedà molt malmès, així com els cent metres de carretera adjacents.

El 19 d'octubre la vila fou visitada pel rei Alfons XIII, acompanyat d'Antonio Maura, el Marquès de Viana i el capità general de Catalunya.

El dia 21, el Segre fou el que es desbordà i l'aigua arribà fins a les cases de la vila. La riuada s'endugué la presa del canal d'Urgell. El riu havia arribat a créixer fins a 5 metres sobre el nivell ordinari. Desaparegueren més de mil porques i es calcula que els danys ocasionats van superar les 500.000 pessetes.

1909.- El dia 14 de setembre es reuní l'Ajuntament de la localitat sota la presidència honorària del bisbe d'Urgell i príncep sobirà de les valls Andorra, Joan Benlloch. L'alcalde posà de manifest els mèrits i serveis prestats pel prelat, que fou un dels promotors de les obres de recuperació de l'horta de Ponts. Per aquest motiu se l'anomenà fill adoptiu de la vila.

1910.- S'acabà d'imprimir el llibre "Topografia mèdica de Ponts i sa comarca", de Francesc X. Montanyà Santamaria.
Aquell any s'inaugurà un nou cementiri parroquial a la població, ubicat a la carretera de Calaf, als afores del poble.

1911.- S'inicià la construcció del camí de Valldans. Es formà una comissió encarregada d'endegar-lo, constituïda per Rafael Calvet, Josep Nosàs, Francesc Vidal i Antoni Samarra. Aquest darrer començà a esculpir-hi una creu de terme monumental, de 420 cm. d'alçària, encomanada pel prohom pontsicà Antoni Castellà Soriguera.

1912.- El dia 5 de maig es signà un conveni a Barcelona, entre els senyors Joan Aleu i Palou, Josep Graells i Pinós i Joaquim de Casellas i Castellà, regidors de l'Ajuntament de Ponts; i, per altra part, Jacinto Esteva Fontanet, propietari d'Hidroelèctrica del Segre, cedint al poble de Ponts, de manera gratuïta i a perpetuïtat, la quantitat de 30 quilovats d'energia elèctrica,provinents de la central hidroelèctrica que s'estava construint.
El dia 22 de maig s'inaugurà el servei de la Creu Roja de Ponts, fent-se diversos actes commemoratius, que tingueren lloc els dies 25, 26 i 27.
El dia 26 d'agost, es signà un conveni amb Hidroelèctrica del Segre, per tal d'endegar el procés de producció d'energia elèctrica a la central que s'estava acabant d'enllestir i el seu subministrament a la vila.
El 14 de novembre s'inauguraren les obres de variació de toma d'aigües del Segre que s'havia realitzat al canal d'Urgell. La realització s'efectuà per tal d'acabar amb les protestes del poble de Ponts, que havien durant 45 anys,

amb motiu de les inundacions freqüents de l'horta, com a conseqüència de les parades construïdes damunt la presa.
S'acabà de construir la "Caseta de les Llums", per tal d'ubicar-hi els equipaments generals de la instal·lació elèctrica i una estació hidràulica de bombeig d'aigua potable.

Aires llegitimistes

1913.- El dia 20 d'abril aparegué la revista *Aires Legitimistes*, de la qual fou director el sacerdot Ot Sansa. La revista fou auspiciada pels simpatitzants locals de la causa carlina dels anomenats "jaumistes".
Al febrer s'aprovà el pla i la memòria per a la instal·lació elèctrica i conducció d'aigua potable, amb canonada metàl·lica i durant la Festa Major es posaren en marxa els serveis públics d'enllumenat elèctric de carrers i places de la vila, així com del proveïment d'aigua potable i de clavegueram als principals carrers. També s'inaugurà la primera mànega d'aigua que s'instal·là davant de cal Salvia.

1914.- Es constituí la Mancomunitat de Catalunya presidida per Enric Prat de la Riba. Antoni Samarra creà una Escola de Dibuix i Pintura a la població, a més de la Biblioteca Popular, al cafè del Paperer. L'artista pontsicà organitzà els actes lúdics de la Festa Major, i s'emplaçà un gran envelat a la plaça del Planell. També s'inaugurà la Font del Lleó a la placeta dels Oms, obra de l'artista.
Aquell any s'iniciaren les obres de construcció d'un gran dipòsit d'aigua potable, situat al costat del camí de Sant Pere.

1915.- A la comarca hi hagué un important descobriment arqueològic, la cova del Segre, també anomenada Espluga dels Gitanos, que es trobava a l'antic curs del Segre a l'alçada de Vilaplana (la Baronia de Railb).
El 22 de febrer s'aprovà per R.O. la construcció del ferrocarril Ponts-Guissona-Cervera.

1918.- Els ajuntaments catalans es pronunciaren a favor de l'autonomia i les Bases de l'Autonomia de Catalunya foren presentades al govern espanyol. L'ajuntament de la vila acordà en la sessió del dia 8 de juny l'adhesió al plebiscit de la voluntat autonòmica de Catalunya.
El 23 del mateix mes s'exposà, en un plenari municipal, la necessitat de procedir a la construcció de la xarxa de clavegueram i el subministrament d'aigua potable al poble, en quantitat suficient per a necessitats domèstiques.
Al juny hi hagué una reunió a Torà amb representació de les localitats interessades en la instal·lació d'una xarxa telefònica de Calaf a Artesa de Segre, que també afectava a Ponts.

ESTATUTOS

1919.- El dia 4 de gener, l'Ajuntament ratificà el plebiscit per l'autonomia integral de Catalunya i féu constar la seva adhesió a les bases de l'autonomia presentades al Govern pel Consell Permanent de la Mancomunitat de Catalunya.
Durant el mes d'agost, es presentà a Ponts el projecte de la Mancomunitat referent a la construcció del ferrocarril Tarragona-Ponts i al juliol es nomenà la comissió local pro-construcció de dit ferrocarril, que estava integrada per Joan Audet, Antoni Castellà, Francesc X. Montanyà, Josep Pinós i Antoni Mallol.
El mes d'octubre s'aprovà la instal·lació d'un aparell telefònic a la casa consistorial i durant el decurs d'aquell any es creà el Centre d'Esports - Ponts Futbol Club.

1920.- Es creà a la vila l'Anònima Alsina Graells, essent-ne els seus fundadors: Josep Graells, Josep Pinós i Rossend Fornell. Inicialment, l'empresa feia el transport de mercaderies i viatgers, i més endavant, quan s'anà fent gran, fins i tot construïa les carrosseries per als seus vehicles. En aquest aspecte fou pionera, i als seus tallers emplaçats a la carretera de Lleida s'inicià una autèntica revolució en el món de les carrosseries d'automòbil.

1921.- Segons la R.O. del dia 23 de febrer, s'aprovà la

taxació del projecte del ferrocarril Ponts-Guissona-Cervera. L'obra però, no s'arribà a portar a terme, tot i que ja s'havien iniciat les obres de construcció de bona part del traçat.
El dia 4 de juny, per primera vegada, a la Casa de la Vila es parlà d'urbanitzar el torrent de Valldans per fer-hi un passeig públic.

Precio 10 cts.
Anuncios y reclamos según tarifa
El Autonomista
El sofriment és el que es veu més clarament en els homes.
V. H.
Año II | Núm. 41 | Pons 11 Octubre de 1930

1922.- Nasqué a la vila el setmanari *l'Autonomista*. La publicació s'editià en diferents formats i periodicitat. Estava dirigida per Ignasi Borrull i comptava amb les plomes de Pere Poch, Gili, Montanyà, Vidal, Civit i Casellas.
Aquell any s'inicià la construcció del passeig del Torrent.

1923.- El general Primo de Rivera donà un cop d'estat, a conseqüència del qual va instaurar a Espanya una dictadura militar. A conseqüència d'això el dia 3 d'octubre hi hagué una sessió a l'Ajuntament sota la presidència del representant de l'autoritat militar, per la qual –per reial decret– foren cessats els membres del consistori i es nomenà els que l'havien de dirigir des d'aleshores.
El dia 19 de març, el mític porter Ricard Zamora féu una demostració de les seves portentoses qualitats futbolístiques al camp d'esports local. Aquell any Ponts fou seu de l'Assemblea de Compromissaris de la Lliga Regionalista de Catalunya, convocats per Eduard Aunós i que comptà amb la presència de Francesc Cambó.

1925.- Donat que la Mancomunitat de Catalunya havia estat suprimida per la dictadura, el projecte del tren Tarragona-Ponts no es pogué portar a terme per haver estat dissolta la institució que el fomentà.

1926.- Es començà a aplicar el "Plan de Firmes Especiales", que havia de suposar una important millora en la xarxa estatal viària. Per a la nostra comarca, significà concretament l'asfalta't de les carreteres de Calaf, Lleida i La Seu d'Urgell.

1927.- El 12 de febrer l'Ajuntament acordà comprar material per a l'extinció d'incendis, donat que no n'hi havia. Entre altres aparells, es comprà un carruatge provist d'un dipòsit-bomba amb capacitat per a cent litres d'aigua.
El 25 de juny el consistori local disposà la venda -amb molt bones condicions- d'uns terrenys de la seva propietat a la carretera de Calaf. Cal dir que a Ponts hi havia molt poca activitat en el sector de la construcció ja que els preus dels terrenys eren molt alts. La iniciativa de l'Ajuntament tingué com a finalitat apaivagar el problema. Del terreny situat a la partida "Plans" -de 4.351 metres- es destinà 958 metres per construir el passeig i la resta per edificar vivendes.

1929.- Durant els mesos de juliol i agost, el folklorista Joan Amades i el músic Josep Tomàs resseguiren la vall del Segre Mitjà per tal de fer un recull de tonades i cançons populars. Entre Ponts i Tiurana n'hi aplegaren més de 60.
Per aquells dies, a Ponts hi havia dues entitats culturals i recreatives que gaudien de gran prestigi: "La Unió Pontsicana" i "L'Amistat".

1930.- El 23 de maig, el rei Alfons XIII passà per Ponts, visità la presa del Canal d'Urgell i va voler viatjar en barca a través del canal, fins a Collfred.
Al Centre Catòlic d'Obrers s'instal·là una màquina de projecció de pel·lícules, preparada per incorporar so, gràcies a la iniciativa del propietari local Miquel Garriga, secundat per Josep Gibert.

1931.- Al cens del municipi de Ponts hi havia empadronats 1.918 habitants.
A Espanya, al mes de desembre, es proclamà la Constitució Republicana. Niceto Alcalà Zamora fou elegit president de la República Espanyola i es formà el govern Azaña.
A l'abril es celebraren les eleccions municipals, amb el

triomf electoral d'Esquerra Republicana de Catalunya.
El dia 14 d'abril, el president Macià proclamà la República Catalana dins de la República Federal Espanyola. El mateix dia, Lluís Companys també la proclamà des de l'Ajuntament de Barcelona, però s'hagué de retractar.
A Ponts, el mes de febrer, es començaren a fer gestions per tal d'emplaçar-hi una sucursal de l'empresa tèxtil Abella i Ginestà.
El 29 d'abril es presentaren els estatuts del Centre Catalanista Republicà de Ponts i comarca. La seva seu social era al Cafè Moral de la plaça del Planell, que llavors s'anomenava plaça de la República.
El 24 de juny, Macià i Pere Coromines van fer uns parlaments des del balcó de la fonda "Ventureta", amb motiu de la campanya electoral. A l'agost se celebrà el referèndum d'aprovació de l'Estatut de Catalunya.
El 18 de juliol l'Ajuntament aprovà l'Estatut que la Diputació Provincial de la Generalitat li havia lliurat. S'esmentà expressament: *"El contingut de l'Estatut és l'expressió de la voluntat de la nostra terra...".*
A l'acta del dia 30 del mateix mes s'informa de la creació de dues noves escoles de nens i dues de nenes, que s'afegien a les dues unitàries que ja existien.
També en aquell any la col·legiata de Sant Pere de Ponts fou declarada monument històrico-artístic.

1932.- Al setembre, les Corts espanyoles aprovaren l'Estatut d'Autonomia de Catalunya i al novembre s'inauguraren les sessions al Parlament de Catalunya.
El dia 21 d'abril l'Ajuntament de la població trameté al president de la Generalitat el seu desig per tal que les Corts aprovessin íntegrament l'Estatut.
El juliol l'Ajuntament acordà ingressar a la Federació de Municipis Catalans.
A mitjan del mes de desembre l'Ajuntament acordà adaptar la vida municipal a les disposicions del govern de la República. Per aquest motiu foren suprimides les subvencions que rebien les germanes carmelites de la Caritat, la del campaner i es va suprimir un conveni que hi havia amb els Germans de la Doctrina Cristiana. També hi hagué una protesta del regidor Montanyà perquè l'entitat gestora de la vila havia tret la corona i la creu de l'escut municipal.
Aquell any, a la vila, es constituí la Comunitat de Regants de Ponts.

1933.- Hi hagueren eleccions al Congrés dels Diputats, produint-se un triomf de la Lliga Catalana. Francesc Macià va morir el dia de Nadal i Lluís Companys es convertí en el nou president de la Generalitat.
Pel que fa a la nostra vila cal dir que l'Institut d'Estudis Catalans proposà al Govern de Catalunya que fos acceptat el topònim "Ponts".
El dia 28 de setembre, el consistori acordà la construcció d'un edifici d'escoles graduades amb quatre seccions per a nenes i quatre per a nens, a més de menjador, biblioteca i dos tallers.

1934.- Al maig s'inicià el conflicte amb el govern central sobre la Llei de Contractes de Conreu. Segons l'acta municipal del dia 28 de juny hi ha constància d'una trucada telefònica del president Companys a la Casa de la Vila, agraint l'adhesió del consistori amb motiu del conflicte per l'esmentada llei.
A l'octubre es suspengué l'Estatut d'Autonomia, com a conseqüència dels fets de Barcelona i, arreu de Catalunya es destituïren alcaldes i regidors. Aquell any es fundà a Ponts el "Patronat Benèfic Escolar Sant Jordi", del qual en fou director Jaume Sordé i Vidal. Els germans de les Escoles Cristianes marxaren de Ponts, després de mantenir-hi un col·legi durant vint-i-vuit anys.

1935.- El mes de febrer, l'Ajuntament fou informat de la concessió d'una subvenció del Ministeri d'Instrucció Pública per a la construcció de les escoles graduades. El dia 22 d'abril, "la Caixa" i l'Ajuntament organitzaren la festa en Homenatge a la Vellesa. En aquella època Ponts va tenir dues orquestes: La "Jazz-band Poch "i "L'Artística Pontsicana".

1936.- En les eleccions espanyoles al Congrés de Diputats hi hagué una victòria del Front d'Esquerres a Catalunya i del Front Popular a la resta de l'Estat i Manuel Azaña fou elegit president del govern espanyol.
Tornà la vigència de l'Estatut i Companys fou alliberat. Al maig, Lluís Companys formà un nou govern d'Esquerra Republicana, amb la participació d'Acció Catalana.
Al juliol s'inicià la rebel·lió militar contra la República espanyola. El general Franco fou un dels militars implicats en l'alçament.
A Catalunya, al setembre, es formà un nou govern de la Generalitat, amb presència d'ERC, Unió de Rabassaires, CNT-FAI, el PSUC i el POUM.
A la zona republicana, a l'octubre, es constituïren les Brigades Internacionals.
A la zona anomenada "nacional", el dia 1 d'octubre, el general Franco fou elegit cap de l'estat espanyol per la "Junta de Defensa Nacional".
El 25 de juliol, durant la confrontació civil, un escamot de milicians de la FAI procedent d'Igualada, entrà a l'església de Santa Maria i l'espolià d'objectes de culte i imatges -entre les quals hi havia el Sant Crist- i les cremaren a la plaça de l'Església. Les campanes de bronze del campanar van ser aterrades. La imatge de la verge que hi havia a l'altar major, fou lligada amb cordes i es féu caure del seu emplaçament. També destruïren l'orgue. Només se salvà el retaule de la Mare de Déu del Roser, tot i que el malmeteren parcialment. La intervenció de gent del poble evità llur destrucció. Anys després, en valorar els danys soferts pel patrimoni parroquial, els tècnics els xifraren en cinc-centes mil pessetes.

Des de llavors l'església es convertí en magatzem.
El dia 3 de setembre, els pontsicans Josep Tebé Triginer i Miquel Garriga Sansa, foren assassinats per un escamot de milicians de la FAI. Un altre veí, Jaume Llaudet i Hernández, salvà miraculosament la seva vida. A Salàs de Pallars morí afusellat el sacerdot pontsicà Josep Tàpies i Sirvant, organista de la Pobla de Segur. A mitjan mes fou saquejada la capella de Mas d'en Cendrós.

El 14 de novembre, a la partida de la Costa Blanca foren afusellades 7 persones.

1937.- Del 26 al 29 d'octubre es produïren inundacions a la nostra població. El cabal instantani de l'aigua fou de 1.050 m^3 per segon, el dia 28.
L'Ajuntament posà en circulació uns vals-moneda per un import global de 15.000 pessetes. Eren uns cartons amb valor facial d'1 pesseta, 50 cèntims i 25 cèntims.

1938.- Al juliol les tropes republicanes començaren la batalla de l'Ebre, però foren frenades per les tropes franquistes. Quant a veïns de Ponts, la guerra ja havia ocasionat 20 morts en combat, 19 al bàndol republicà i 1, al bàndol franquista.

Ponts era un estatge dels serveis logístics de les forces republicanes del sector –el XIè Cos d'Exèrcit, comandat per Francisco Galán–, i un recer per a un gran nombre de refugiats. El dia 11 d'octubre el tribunal de l'XIè. Cos d'Exèrcit féu afusellar 2 persones. El dia de Nadal, la vila fou sotmesa a un terrible bombardeig que ocasionà 24 víctimes mortals, 7 pertanyents a la població civil i 17 militars de tropes acantonades a la vila en aquell moment.

1939.- Les acaballes de la guerra foren especialment tràgiques. La lluita entorn a la vila començà el dia 4 de gener, quan els cossos d'exèrcit franquista Urgel

i Maestrazgo havien conquerit Montblanc. A continuació s'endinsaren per la carretera de Puigcerdà, ja que volien aïllar les tropes republicanes als Pirineus. El dia 5 de gener, l'exèrcit franquista ocupà Tudela de Segre i Seró. El dia de Reis la vila de Ponts fou novament bombardejada per les tropes nacionals, per la qual cosa s'evacuà la població. El 15 de gener, entraren a Torreblanca i Ponts quedà encerclat. Les tropes republicanes estaven replegades darrere la línia Ponts-Cervera-Sta. Coloma de Queralt-Tarragona i només veien un final tràgic per a aquella confrontació desigual. Abans de la retirada volaren l'església de Santa Maria de Gualter, que durant la guerra havia estat un magatzem d'intendència, i el pont que portava a la població veïna. A Ponts, van desaparèixer les actes municipals.

El dia 17 de gener, al vespre, el capità Castrillo i dos soldats, tots ells del cos d'enginyers, foren els primers d'entrar a la vila per la baixada de la sèquia. El coronel Siro Alonso era qui manava les forces d'ocupació franquistes que entraren a la població. El dia 18 de gener, la 150a divisió marroquí, del cos d'exèrcit "Urgel", es possessionà definitivament de Ponts.

El dia 20 de gener, en la primera acta de l'Ajuntament recentment constituït, s'agraïa a l'exèrcit... *"por haberlos liberado de la horda roja. Este magno acontecimiento, único en los anales de esta población, sucedió al anochecer del día 17.01.39".*

Al febrer es restablí el servei telefònic i el dia 17 d'aquell mes es produí un incendi en un polvorí provisional de la vila. En sessió plenària del dia 2 d'abril s'acordà enviar, en nom de tota la població, una nota de reconeixement envers... *"nuestro genial Caudillo y a su invicto ejército por el feliz término de la guerra contra la Anti-España".*

1940.- A Catalunya es visqué una situació de postguerra molt difícil. L'escassetat d'aliments era palpable i l'estat central estava més preocupat de la persecució dels que havien estat fidels a la República, dels consells de guerra i les penes de mort, que no pas d'aconseguir feina i pa per a tothom. La població de Ponts no fou pas una excepció i s'hi visqué una situació política difícil. Dos veïns de Ponts foren afusellats a causa de la repressió franquista. Per sort però, només una petita part dels "guanyadors" estengueren la repressió sobre tots aquells que havien simpatitzat amb el sistema anterior, legitimat per unes eleccions... Sort n'hi hagué, però, dels "avals" que es van signar, perquè si no hagués estat per ells, la població s'hagués reduït encara més.

Aquell anys es fundà a Ponts "la Perla del Segre", indústria de pasta per a sopa.

El 3 de setembre, com tots els anys des de la fi de la confrontació civil, segons es diu en una acta municipal: "S'honorà la memòria dels caiguts gloriosament per Déu i per Espanya, Josep Tebé Triginer i Miquel Garriga Sansa, amb una missa de "rèquiem". L'acte es celebrà al cementiri parroquial.

1941.- Al cens del municipi de Ponts hi havia empadronats 1.485 habitants. Aquell any hi hagué una plaga del escarabat de la patata que malmeté els conreus de l'horta.

1942.- El 27 d'abril el Segre es desbordà i el Llobregós s'emportà el "pont del riu", com ja havia passat l'any 1907.

1944.- A Ponts, a les sis del matí del dimarts de Carnaval d'aquell any, les calderes del Ranxo es tornaren a encendre tot i la prohibició de l'alcalde de

llavors, Xavier Montanyà. Cal dir que des de l'any 1936 que no se'n feia.
Des del dia 27 de novembre fins al 8 de desembre es féu la celebració de la Santa Missió, que predicaven els missioners Mariano Brossa i Lluís Soler.
S'inaugurà el Passatge Pinyolar, que permeté el pas des del passeig a la plaça del Planell, sense haver de donar la volta per la carretera o carrer Vilanova.
Per aquells dies hi havia a la localitat un destacament de l'exèrcit (Regiment d'Infanteria "Immemorail"), al qual s'havia encomanat la vigilància de la zona per la possible entrada de "maquis" per la muntanya.

1945.- A Ponts, a l'abril, es convidà el capità Castrillo i altres militars per tal d'inaugurar la placa de la Baixada de la Sèquia que duria el nom de Capitán Castrillo.

El 2 de maig una gelada malmeté tots els conreus, fins i tot el blat. Segons l'acta municipal del dia 11 d'aquell mes s'aprovà la distribució de productes alimentaris mitjançant la cartilla de racionament.
Durant la Festa Major d'aquell any s'inaugurà el cinema Fantasio. Anteriorment, però, ja hi havia hagut un altre cinema a Ponts, l'anomena't cinema Catalunya.
El Regiment Immemorial núm. 1, format per 600 homes, fou rellevat pel batalló d'infanteria del regiment "Zaragoza" nº 12. Poc després, el general José Moscardó, Capità General de Catalunya, passà per Ponts en visita d'inspecció.

1947.- El dia 18 de gener es féu un "homenaje al ejército libertador", commemorant l'aniversari de la presa de Ponts per les tropes de Franco.
Aquell any es féu el 1r. Homenatge a la Vellesa, organitzat pel "Patronato local de la Vejez", l'Ajuntament i la Caixa de Pensions.

1948.- Es fundà la coral "Santa Cecília", que durant molts anys fou dirigida per mossèn Jaume Jordana i que popularitzà la cançó "Aires del Segre", amb lletra de mossèn Vives i música de la sardana "Aromes de Queralt".

1950.- Aquell any tornaren a sortir els "armats" a les processons de Setmana Santa que es feien a la vila, gràcies a una subvenció concedida per l'Ajuntament i destinada a la compra de vestits i equipaments.

Els dies 10 i 11 de juny es féu una gran festa per tal de celebrar la consagració del poble a la Verge de Fàtima. Els carrers estaven engalanats per rebre la imatge de la Verge Blanca. Entre els actes que s'organitzaren, tingué lloc la solemne consagració oficial de la vila a l'Immaculat Cor de Maria.

1951.- Es signà un conveni de caràcter provisional amb la Cia. de Riegos y Fuerza del Ebro, SA, segons el qual l'empresa havia de subministrar 19.000 Kw. d'electricitat gratis, 3.300 kW. a 0,0805 PTA. i la resta a 0,50 PTA.

1952.- Desaparegué la cartilla de racionament i aparegué un producte per als nou nats que hauria d'endolcir la vida de moltes mares, l'anomena't Pelargón.
Per Pasqua, la Juventud Ponsicana de E. y D., composta per dos-cents caramellaires, després d'uns anys de sequera caramellaire, interpretà diverses cançons, acompanyats per l'orquestra Amorós i dirigits pel mestre Jaume Sordé i Vidal.

1954.- En el mes de desembre, tingué lloc la solemne inauguració de l'altar major de l'església de Sta. Maria.

1956.- La televisió es començà a veure a Espanya. A Ponts, gràcies a l'antena que s'ubicà a la costa de les Forques, es va poder contemplar a ca l'Estanyer.
El 2 de febrer hi hagué una gran gelada, més de 15º sota zero. La sèquia i la bassa del molí es gelaren i fins i tot el Segre ho estava en alguns indrets.

PONS
Portavoz Local editado por el FRENTE DE JUVENTUDES
Número 2 Redacción: Hogar del F. de J. - PONS Febrero de 1957

1957.- El 6 de gener veié la llum la revista "Pons", dirigida per Joan Poch Soler, que comptava amb les col·laboracions de Joan Sordé Bertran, Josep M. Tella, Josep Duró i Gili, Josep Vidal Forges, Antoni Gabriel, etc..
El 9 de març l'Ajuntament acordà nomenar fill predilecte de Ponts i alcalde honorari, el Sr. Josep Graells Pinós, en reconeixement als seus mèrits personals i a l'interès i estimació demostrada per la vila.

El dia 26 de maig el FC Ponts es proclamà campió de Primavera de la seva categoria.
Es procedí al cobriment de quatre metres del torrent de Valldans, tocant al pont de la carretera. Es pavimentà el carrer Porta i es demanà als veïns del poble que opinessin sobre dues modalitats de parterres amb què es volia modificar el passeig.
El dia 21 de desembre, amb motiu del sorteig de Nadal, la vila de Ponts resultà agraciada amb sis milions de pessetes molt repartits per la població, corresponents al sisè premi.

1958.- Es signà una permuta entre la corporació local i la Caixa de Pensions per la qual aquesta entitat es comprometia, en el termini de trenta mesos, a construir-hi un edifici per tal d'emplaçar-hi la nova sucursal de la institució d'estalvi.
Durant la Pasqua s'inaugurà la Font del Nen del Cargol al passeig.
El 25 de maig s'inaugurà la nova seu del Centre Catòlic, amb capacitat per a més de quatre-centes persones.
S'aprovà el cobriment de 14 metres del torrent de Valldans i s'adjudicaren 16 metres més.

1959.- Franco passà per la població camí d'Oliana, on anà per tal d'inaugurar el pantà. A la cruïlla de carreteres s'havia construït un arc triomfal per tal de donar la benvinguda al dictador.
Durant la Festa Major actuà l'esbart dansaire de Tremp, dirigit per Domènec Cardeñes Barios, el qual estrenà a Ponts la seva sardana basada en el Ballet de Déu.

1960.- El mes de setembre, amb la presència del governador civil José A. Serrano, s'inauguraren les obres de la cruïlla de carreteres, així com el darrer tram del carrer Major i carrer del Cós.
El 17 de novembre "la Caixa" es comprometé a fer una biblioteca dins el seu edifici de la plaça del Planell.
El 29 de novembre la Diputació Provincial de Lleida concedí a l'Ajuntament de Ponts el segon premi del concurs "Para una província de Lérida mas atractiva", pel seu passeig.

1964.- A l'acta municipal del dia 30 de juny s'informà de la instància que s'havia adreçat al governador civil, oferint-li un terreny de 1.560 metres quadrats, per a la construcció d'un Centre Comarcal Escolar.
El mes de juliol la vila passà problemes quan a la qualitat de l'aigua que brollava de les fonts públiques, que fou declarada no potable.
El dia 25 d'octubre, amb la presència del governador civil i el president de la Diputació, es descobrí una placa commemorativa a la plaça del Planell. Es posà en commemoració dels '25 años de paz", del règim franquista (1939-1964). El mateix dia s'inauguraren les obres d'urbanització i enllumenat de dita plaça, la nova "Casa Consistorial", i tot un conjunt d'obres efectuades al Poble Nou.
Es creà el grup de colònies parroquial "Amics de l'Escalada", que feu la primera acampada a la Torre de Rialb i comptà amb nombrosa presència de jovenalla de tota la comarca.

1965.- Durant aquell any també es constituí la colla de sardanes "Fonts de Valldans" i es projectà el Pantà de Rialb.

1966.- El dia 31 d'octubre s'inaugurà la biblioteca de "la Caixa".
Durant el mes de novembre sortí un decret del cap de l'estat per a la celebració d'un referèndum sobre el "Proyecto de Ley Orgánica del Estado".
Es fundà el Club d'Escacs Ponts i es féu el primer Concurs de Sardanes, vàlid per al campionat de les terres de Lleida.

1967.- El 7 de març, s'inauguraren les obres d'urbanització efectuades a la plaça del Portalnou i el dia 31 del mateix mes es signà un nou conveni amb FECSA, relacionat amb el tema del subministrament elèctric a la població.
El 19 de juliol fou creada l'Assemblea Local de la Creu Roja de Ponts i aquell mes també es posà en marxa el servei d'Extensió Agrària a la vila.
Aquell any es fundà el Club de Billar Taules Verdes i dins el terme municipal s'hi detectà un brot de pesta porcina.

1968.- El 31 d'agost l'Ajuntament acordà destinar 10.000 metres quadrats de la partida Sots del Segre, per a fer-hi un camp de futbol. També es comprà un solar de 1.600 metres per a fer-hi la caserna de la Guàrdia Civil.
El dia 30 de setembre s'adjudicà l'obra del cobriment de 52 metres del Torrent de Valldans.

1969.- El dia 31 de gener l'Ajuntament es solidaritzà amb la postura del govern central per haver proclamat d'estat d'excepció a Espanya i durant el mes de febrer, s'estrenà el vehicle del Parc Comarcal contra Incendis de Ponts.
El dia 30 d'abril va ser agregat el terme del municipi del Tossal al de Ponts.
Aquell mes es finalitzà el cobriment del torrent i es féu l'escriptura de permuta d'uns terrenys de Francesc Sala Bagà, per a fer-hi les Escoles.

1970.- A Ponts, el 27 de desembre caigué una nevada d'un pam i va durar fins al 20 de gener de 1971. El fred fou molt intens i s'arribà als 20^0 sota zero.

CENS Al cens del municipi de Ponts hi havia empadronats 2.045 habitants.
1971.- Al febrer, durant el Ranxo, s'inaugurà oficialment la fàbrica Ponsfil, SA.
Al nostre terme municipal, el Segre es desbordà novament, i arribà fins a l'hort dels Capellans.

1972.- Els dies 7 i 8 tingueren lloc a la vila les Festes Pompeu Fabra, dedicades a d'historiador Josep Lladonosa. Un dels premiats va ser el pontsicà Ferran Solans i Comelles. Durant el decurs de les festes oferiren recitals els cantants Lluís Llach i Ovidi Montllor. També intervingué l'Orfeó Lleidatà.
S'inaugurà l'actua-la col·legi públic i el mes de juny s'inauguraren les obres de pavimentació dels carrers: Escolars, Molí, Plaça del Blat, Bonaire, Sant Pere, Guardiola i Carrerada, a més del cobriment del Torrent de Valldans, de pont a pont.
Al setembre s'autoritzà la construcció d'una central automàtica de Telefònica.

1973.- L'onze de març, el Moto Club Segre organitzà el 1r. Tot Terreny del Segre.
El 8 de desembre aparegué "Enllaç", butlletí d'informació de la parròquia de Ponts i dels seus agregats.

1974.- El CF Ponts assolí la Primera Categoria Regional, fet que no s'havia produït amb anterioritat.
El 15 de gener, el consistori local acordà concedir el títol de Ranxer Major a diversos personatges, alhora que s'instaurà la creació del títol de Pubilla del Ranxo. Aquell mateix dia es creà una comissió amb la finalitat de vetllar per tal que la carretera C-1313 continués passant pel centre de la població i fos desviada pel pont de Gualter, ja que es temia que l'allunyessin del poble degut la construcció de l'embassament.
El 31 de juliol l'Ajuntament acusà rebut d'un telegrama de Bankunion, que

notificava la concessió de 100.000 pessetes destinades a la realització d'obres de restauració de l'església de Sant Pere. L'Ajuntament acordà aportar-ne 100.000 més.
En el plenari municipal del dia 4 de setembre, l'Ajuntament de Ponts es solidaritzà amb els ajuntaments de Tiurana, Bassella i Oliana, oposant-se a la construcció del Pantà de Rialb.
El 21 de desembre s'inaugurà la central telefònica automàtica de Ponts. Al mateix temps es posà telèfon públic al Tossal i la Força i durant aquell any s'aprovà la construcció del Pantà de Rialb.

1975.- El que havia estat cap de l'estat espanyol durant 36 anys, el dictador Franco, morí el 20 de novembre.
Joan Carles de Borbón fou proclamat rei i nomenà Arias Navarro com a cap del primer govern de la monarquia. El 22 de novembre Joan Carles havia jurat com a rei davant les corts franquistes. Amb la mort del general Franco i la pujada al tron del rei Joan Carles, la situació al país canvià radicalment.
A Ponts es creà l'associació dels "Amics de Sant Pere".
Des del 9 de juny fins al 15 d'agost va fer una calor que no s'havia vist mai. S'assoliren els 40 graus.

1976.- El dia 1 de maig, a l'interior de la col·legiata de Sant Pere, Domènec Cardeñes i Barios féu donació perpètua a l'Ajuntament dels terrenys de la seva propietat, on es trobaven ubicades les runes de Sant Pere.
El 12 d'octubre nasqué la "Coral Pontsicana", dirigida per Lluís Maig.

1977.- Es legalitzaren els partits polítics i els sindicats, i es convocaren eleccions generals. Retornà Josep Tarradellas de l'exili i es restaurà provisionalment la Generalitat de Catalunya. El pontsicà Rossend Audet fou elegit senador.
Es funden el Club Nàutic del Mig Segre i el Centre Excursionista Pontsicà.

PORTAVEU
de la comarca del Mig-Segre

1978.- El 6 de gener es presentà la revista *Portaveu del Mig Segre.*
El dia 16 s'inicià el cobriment de 65 metres del Torrent de Valldans.
L'1 de maig es celebrà la 1a. cursa pedestre al circuit de Sant Pere.
El dia 28 de juny va ploure 24 hores seguides al nostre poble i durant el juliol va fer una calor molt intensa, arribant fins als 50^0.
El 6 de desembre s'aprovà la Constitució. A les votacions, a Ponts hi hagueren 883 vots recolzant-la, amb una participació del 58,58%.
Es fundà el grup de teatre "Argelagues".

recopilació de Jordi Vidal i Sordé, sota l'assessorament històric de Manuel Gabriel i Forn